

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

96

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ

JAWNE

~~ZASTRZEŻONE~~

~~TAJNE~~

Egz. nr..... 3

Ppłk dr Zbigniew BIEŻUŃSKI

OBRONA WYBRZEŻA MORSKIEGO

/Wykład/

62656

Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej
S/6615

05-006615-002-0

26

4

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

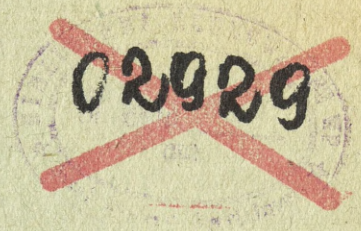
WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ

JAWNE

ZASTRZEŻONE

T A J N E

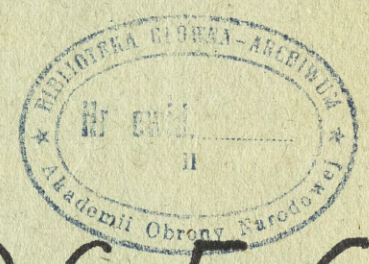
Egz. nr..... 3

Ppłk dr Zbigniew BIEŻUNSKI

OBRONA WYBRZEŻA MORSKIEGO

/Wykład/

62656

Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej
S/6615

05-006615-002-0

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ

PODSZAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1989 roku
art. 66 ust. 2
(Dz.U. 89 Nr 11, poz. 95)

*Ześnadaniem podjęto
płk. dr. Piorkowski
13.01.03 skądś*

ZASTRZEŻONE

TAJNE

Egz.nr... 3

ZATWIERDZAM
SZEFA KATEDRY SZTUKI OPERACYJNEJ

*03032006 Kaldich
płk. dr. Piorkowski
2 dn. 24.02.2006*

JAWNE

płk doc.dr hab. Stanisław KOZIEJ

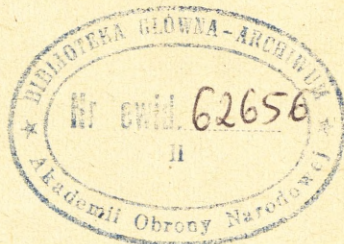
Tylko dla nauczycieli
akademickich

ppłk dr Zbigniew BIEŻUŃSKI

OBRONA WYBRZEŻA MORSKIEGO

/Wykład/

SPIS TREŚCI

1. Wstęp..... 3
2. Ogólne założenia i zasady obrony przeciwdesantowej wybrzeża morskiego.....
3. System obrony przeciwdesantowej.....
4. Właściwości przygotowania obrony przeciwdesantowej wybrzeża morskiego.....
5. Właściwości prowadzenia obrony przeciwdesantowej przez wojska armii we współdziałaniu z siłami morskimi, lotnictwem oraz wojskami OTK.....

1. Wstęp

Dokument "O doktrynie wojennej państw-stron Układu Warszawskiego", podpisany przez uczestników berlińskiego posiedzenia Doradczego Komitetu Polistycznego w maju 1987 r. wniósł nowe uwarunkowania w aspekcie przygotowania i prowadzenia operacji obronnych w początkowym okresie wojny.

Właściwością koalicyjnej doktryny wojennej państw-stron Układu Warszawskiego jest jej obronny charakter.

Obronny charakter doktryny wojennej sprawia, że głównym zadaniem wojsk frontu /armii/ będzie przygotowanie i prowadzenie operacji obronnej na własnym terytorium, w tym i obrony wybrzeża morskiego. Ta ostatnia była i jest jednym z bardzo ważnych ogniw systemu obronnego państwa.

Wybrzeże Polski jest to obszar, który jest narażony na oddziaływanie przeciwnika z morza i morskiej strefy powietrznej.

O zainteresowaniu potencjalnego przeciwnika wybrzeżem morskim i przyległym do niego akwenem świadczy fakt, że już w czasie pokoju prowadzi on aktywne rozpoznanie powietrzne /w tym kosmiczne/ i morskie tego obszaru, uzupełniane agenturalnym.

Dotychczasowa działalność potencjalnego przeciwnika wskazuje, że zagrożenie wybrzeża wystąpi nie tylko w okresie zagrożenia, czy wojny lecz również już w czasie pokoju.

Sprzyjają temu techniczne możliwości sił i środków znajdujących się na jego wyposażeniu pozwalające mu bez naruszania wód terytorialnych i obszaru powietrznego prowadzić rozpoznanie na znaczną głębokość w głąb lądu. Dodatkowo przeciwnik posiada możliwości wysadzenia grup dywersyjno-rozpoznawczych i agentów wywiadu.

Największego zagrożenia od strony morza należy oczekiwać w przypadku rozpoczęcia konfliktu zbrojnego i rozwijania przez przeciwnika działań zaczepnych wzdłuż wybrzeża morskiego.

Biorąc pod uwagę rozwój środków walki oraz dużą manewrowość wojsk przeciwnika, należy sądzić, że wybrzeże morskie będzie narażone na oddziaływanie broni precyzyjnej i jądrowej, środków wojny radioelektronicznej, a także na działanie desantów morskich i powietrznych oraz grup dywersyjno-rozpoznawczych.

A więc uderzenia potencjalnego przeciwnika mogą nastąpić z powietrza, morza i lądu.

Morze Północne i Bałtyckie należące do PETDW zajmuje poważne miejsce w planowaniu operacyjno-strategicznym dowództwa SZ NATO. Z ich punktu widzenia obszary te uważane są za bardzo ważne, zwłaszcza w zakresie operacyjnego rozwinięcia sił morskich i prowadzenia przez nie działań bojowych wspólnie z siłami powietrznymi i desantowymi.

O ważności tych obszarów świadczy fakt, że bardzo dużo poważniejszych ćwiczeń i manewrów sił morskich, powietrznych i desantowych dowództwo NATO przeprowadza w rejonie Morza Norweskiego, Północnego oraz w akwenie zachodniego Bałtyku.

Ze względu na bazowanie sił powietrznych NATO na Płn. ETDW i możliwości ich szybkiego wtargnięcia w obszar naszego wybrzeża oraz ich dużą siłę uderzeniową i częstotliwość oddziaływania najbardziej niebezpieczne będzie zagrożenie z powietrza. Zagrożenie to nieprzyjaciel może stworzyć siłami powietrznymi CBI BZ, lotnictwem morskim RFN, lotnictwem pokładowym z lotniskowców Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii, a także częścią sił z 2 PTSP i 3 ALT. W początkowym okresie wojny w rejonie BZ mogą być wydzielone siły do 500 samolotów. Tylko PSM CBI BZ posiadają 132 samoloty.

Kolejne zagrożenie, to morskie, które wynika przede wszystkim z małych odległości od baz morskich przeciwnika.

W rejonie Bałtyku przewidziane są do działania trzy zespoły operacyjne: 420, 457 i 500 w składzie około 200 okrętów bojowych /w tym około 60 okrętów rakietowych i 20 okrętów podwodnych/.

I ostatnie to zagrożenie dywersyjne i desantowe. Działania dywersyjno-rozpoznawcze nieprzyjaciela może prowadzić już w czasie pokoju, a w czasie wojny posiada możliwość prowadzenia również działań desantowych.

Stąd biorąc pod uwagę zagrożenie jakie może stworzyć potencjalny przeciwnik z powietrza, morza i lądu należy stwierdzić, że obrona wybrzeża morskiego w sensie militarnym będzie obejmowała obronę powietrzną, morską i lądową. Natomiast podstawowymi elementami tej ostatniej, czyli lądowej będzie obrona przeciwdywersyjna i przeciwdesantowa.

2. Ogólne założenia i zasady obrony przeciwdesantowej wybrzeża morskigo.

W swoim wykładzie główną uwagę skupię na obronę lądową, a w niej na operację przeciwdesantową, którą może przygotowywać i prowadzić front lub armia.

Co należy rozumieć pod pojęciem operacji przeciwdesantowej?

Operacja przeciwdesantowa jest operacją szczególną, stanowiącą zespół uzgodnionych co do celu, zadań, miejsca i czasu działań bojowych wojsk frontu /armii, okręgu wojskowego/ i sił floty prowadzonych według jednolitego zamiaru i planu we współdziałaniu związków taktycznych wojsk lądowych, morskich i powietrznych w celu niedopuszczenia do wtargnięcia nieprzyjaciela z morza na ląd, zerwania jego morskiej lub powietrzno-morskiej operacji desantowej, uniemożliwienia wysadzenia desantów morskich i powietrznych i utrzymania wybrzeża ze znajdującymi się na nim ważnymi obiektami.

Operacja przeciwdesantowa może być częścią składową operacji strategicznej na TDW lub operacji frontowej.

Operacja przeciwdesantowa obejmuje następujące etapy:

- wykonanie uderzeń na wojska desantu nieprzyjaciela w rejonach jego ześrodkowania, załadowania i formowania zespołów desantowych;
- wykonanie uderzeń na desant morski nieprzyjaciela podczas przejścia morzem;
- niszczenie desantu morskiego i powietrznego podczas jego lądowania;
- rozbicie i zniszczenie sił desantów podejmujących próbę ewakuacji i odejścia drogą morską i powietrzną.

Powodzenie w operacji przeciwdesantowej osiąga się przez:

- 1) prawidłowe określenie prawdopodobnego zamiaru działania przeciwnika, kierunków, rejonów i odcinków wysadzania jego morskich i powietrznych desantów;
- 2) wykrycie w odpowiednim czasie skrytego przygotowywania się nieprzyjaciela do działań desantowych, załadowania i rozpoczęcia wychodzenia z rejonów formowania zespołów desantowych na trasy przegrupowania do rejonów lądowania,
- 3) w odpowiednim czasie zorganizowanie obrony przeciwdesantowej wybrzeża morskiego oraz dokładne i wszechstronne przygotowanie wyznaczonych sił i środków;
- 4) skupienie głównego wysiłku na obezwładnienie sił głównych desantu morskiego nieprzyjaciela i obronie najważniejszych kierunków, rejonów i odcinków;
- 5) prawidłowy podział zadań między ogólnowojskowe związki operacyjne i taktyczne oraz lotnictwa, OPK, MW oraz siły i środki pozostające w dyspozycji Pomorskiego Okręgu Wojskowego czasu "W", a także właściwe zorganizowanie i ciągle utrzymywanie między nimi współdziałania;
- 6) właściwe zorganizowanie jądrowego i ogniowego porażenia nieprzyjaciela;
- 7) śmiałe, aktywne i zdecydowane działanie sił i środków floty /flotyli/ w celu rozbicia desantów we wszystkich etapach operacji przeciwdesantowej;
- 8) właściwe zorganizowanie wszechstronnego zabezpieczenia ~~ogniowego~~ operacyjnego i nieprzerwanego scentralizowanego dowodzenia siłami i środkami wyznaczonymi do realizacji operacji przeciwdesantowej.

Wojska wyznaczone do prowadzenia operacji przeciwdesantowej realizując powierzone im zadania muszą ściśle ze sobą współdziałać. Mam na uwadze przede wszystkim wojska lądowe w tym głównie jednostki pancerne i zmechanizowane, siły i środki MW, wojska lotnicze frontu, a nawet lotnictwo DZ, a także siły i środki obrony przeciwlotniczej frontu, armii, OPK, MW i OW czasu "W".

Wojska lądowe - organizują obronę przeciwdesantową wybrzeża morskiego i uczestniczą wspólnie z siłami i środkami marynarki wojennej, obrony powietrznej kraju, wojskami lotniczymi frontu, a nawet z lotnictwem dalekiego zasięgu w wykonywaniu uderzeń na desant nieprzyjaciela w rejonach jego ześrodkowania, przejścia morzem i rozwijania oraz podchodzenia jego oddziałów desantowych do rejonów lądowania. Odpierają ataki /uderzenia/ wysadzonych morskich i powietrznych desantów nieprzyjaciela i niszczą jego wojska wysadzone na brzegu i w głębi obrony. Utrzymują bronione pasy niedopuszczając do przerwania się przeciwnika w głąb obrony oraz zwalczają na zasięg posiadanego sprzętu jego siły morskie.

Siły i środki marynarki wojennej we współdziałaniu z wojskami raketowymi i lotnictwem wykonują uderzenia na desant morski i jego środki transportowo-desantowe, a także na zabezpieczające ich działania w rejonach ześrodkowania, oczekiwania i załadowania, minują rejony formowania zespołów desantowych oraz trasy ich przejścia. Niszczą oddziały desantowe podczas przejścia morzem i w rejonach lądowania ze szczególnym uwzględnieniem sił zabezpieczających i dużych zgrupowań transportowców w obszarze prowadzenia operacji. Wspólnie ze związkami operacyjnymi i taktycznymi wojsk lądowych i lotnictwa odpierają uderzenia sił i środków nieprzyjaciela. W czasie lądowania desantu morskiego nieprzyjaciela na brzeg, odcinają go od punktów, odcinków i rejonów lądowania, wzbraniając dopływ jego kolejnych sił i przeciwdziałają wsparciu z morza, a także niszczą go w toku próby ewakuacji.

Wojska lotnicze frontu - zazwyczaj lotnictwem dalekiego zasięgu ND na TDW - z siłami morskimi, wojskami raketowymi i artylerią niszczą desant morski w rejonach jego ześrodkowania, przejścia morzem i lądowania.

Prowadzą walkę z desantami powietrznymi przeciwnika podczas przelotu i lądowania oraz osłaniają siły i środki MW i wojsk lądowych w trakcie prowadzenia operacji przeciwdesantowej.

Siły i środki obrony przeciwlotniczej frontu, OPK, MW i OW czasu "W" w systemie obrony powietrznej kraju prowadzą rozpoznanie radioelektroniczne przeciwnika powietrznego i powiadamiają o nim wojska. Wspólnie z lotnictwem myśliwskim, siłami i środkami obrony powietrznej kraju i obrony przeciwlotniczej MW, a także oddziałami walki radioelektronicznej odpierają uderzenia z powietrza, niszczą jego samoloty, śmigłowce i rakiety osłaniając broniące się wojska, lotnictwo na lotniskach oraz siły i środki MW w portach, bazach morskich i na morzu.

Organizatorem operacji przeciwdesantowej jest dowódca frontu, armii /okręgu wojskowego^{x/}/ i jemu podporządkowuje się siły i środki MW wyznaczone do jej prowadzenia.

Cel operacji przeciwdesantowej osiąga się poprzez wykonanie szeregu kolejnych i wzajemnie powiązanych uderzeń i poprzez rozbicie i zniszczenie zgrupowań uderzeniowych desantu morskiego.

Najsilniejsze uderzenia na desant morski nieprzyjaciela wykonuje się siłami i środkami marynarki wojennej i lotnictwa na jego siły głównego oraz zabezpieczając wybierając najdogodniejszy czas i rejon ich wykonania.

Główne uderzenia można wykonać w różnych etapach prowadzenia operacji przeciwdesantowej. Czas i rejon ich wykonania uzależniony jest od sytuacji operacyjno-taktycznej, składu i kierunku działa-

x/ W przypadku udziału wojsk frontu w przeciwuderzeniu strategicznym na terytorium NRD.

nia desantu morskiego nieprzyjaciela i własnych możliwości ześrodkowania przeciwko jego zgrupowaniu niezbędnych sił i środków, a także od uzyskania najwyższej efektywności ich działania.

W sprzyjających warunkach, w przypadku kiedy rejon formowania zespołów desantowych znajdują się w zasięgu wojsk lotniczych i raketowych frontu oraz sił marynarki wojennej główne uderzenia wykonuje się w rejonach jego ześrodkowania i załadowania.

W przypadku kiedy siłami lotnictwa i marynarki wojennej nie udało się obezwładnić desantów morskich i powietrznych nieprzyjaciela w rejonach jego ześrodkowania i załadowania oraz formowania zespołów desantowych na najdalszych odległościach od własnego wybrzeża to główne uderzenie należy wykonać na jego siły i środki podczas przejścia morzem i przelotu w powietrzu.

W wyżej wymienionych przypadkach rozbić sił desantu morskiego nieprzyjaciela powinno nastąpić podczas przejścia morzem, umożliwiając kolejne i niezawodne ich zniszczenie i w konsekwencji doprowadzić do zerwania jego morskiej lub powietrzno-morskiej operacji desantowej.

W przypadku kiedy nie zdołano ostatecznie rozbić sił desantu nieprzyjaciela w punktach załadowania lub podczas przejścia morzem, główne uderzenie wykonuje się w momencie jego lądowania. Należy je wykonać w okresie przeładunku jego sił i środków z transportowców na okręty desantowe i środki amfibijne, a następnie w czasie ich manewru w kierunku punktów lądowania.

We wszystkich przypadkach główne uderzenie na desant morski i powietrzny nieprzyjaciela celowo jest poprzedzić wykonaniem wielu innych uderzeń maksymalnie osłabiających jego siły, a tym samym wpływających na stworzenie warunków do ostatecznego ich rozbicia i zerwania operacji desantowej.

Przygotowywana przez armię /OW/ operacja przeciwdesantowa powinna stanowić część składową operacji obronnej organizowanej przez dowódcę wyższego związku operacyjnego i realizowana zgodnie z zamiarem obrony strategicznej na TDW lub operacji obronnej frontu. Powinna być prowadzona z uwzględnieniem: jego systemu przygotowanych rubieży, pozycji obronnych; systemu ogniowego porażenia nieprzyjaciela w akwenie przylegającym do wybrzeża oraz na brzegu; systemu zapór inżynieryjnych itp.

3. System obrony przeciwdesantowej.

Armii przewidywanej do prowadzenia operacji przeciwdesantowej wyznacza się pas wybrzeża szerokości 500 i więcej kilometrów, a dywizji 100 i więcej km. w ramach którego organizuje się odpowiedni system obrony.

Pas obrony w operacji przeciwdesantowej organizowanej przez armię w warunkach Polski będzie obejmował szerokość całego wybrzeża oraz głębokość na najbardziej zagrożonych kierunkach do 100-120 km.

Na mniej zagrożonych kierunkach prawdopodobnego działania desantu morskiego nieprzyjaciela głębokość obrony przeciwdesantowej może być mniejsza.

System obrony przeciwdesantowej obejmuje:

- zgrupowanie wojsk i ich ugrupowanie operacyjne;
- układ rubieży, rejonów i pozycji obrony przeciwdesantowej;
- przygotowanie uderzeń jądrowych;
- przygotowanie układu porażenia ogniowego desantów morskich i powietrznych nieprzyjaciela;
- system zapór inżynieryjnych w morzu i na brzegu.

W celu realizacji zadań obrony przeciwdesantowej ~~XXXX~~ przez wojska armii w operacji przeciwdesantowej tworzy się określone zgrupowania wojsk i ich ugrupowanie operacyjne.

W okresie pokoju na wyznaczonych odcinkach wybrzeża morskiego znajdują się w zasadzie tylko nadmorskie brygady WOP, większość sił nadmorskiego KOPK oraz niektóre brzegowe jednostki marynarki wojennej.

Pozostałe siły wydzielone do obrony wybrzeża morskiego wyprowadza się dopiero w okresie zagrożenia lub wojny stosownie do rzeczywistych potrzeb.

W początkowym okresie do tego celu w ramach osłony mobilizacyj-

nego rozwinięcia wojsk nadmorskiego OW wyznacza się 1-2 związki taktyczne. W okresie tym następuje pełne rozwinięcie wydzielonych sił i środków przewidzianych do obrony wybrzeża morskiego i ich pełne uzupełnienie w ramach przedsięwzięć mobilizacyjnych.

Biorąc pod uwagę zagrożenie wybrzeża przez desanty morskie i powietrzne przeciwnika można przyjąć, że wydzielone siły i środki do jego obrony mogą przejść w początkowym okresie wojny, jak i w toku jej trwania.

W zależności od stopnia zagrożenia desantem morskim nieprzyjaciela, jego składu i rozmachu działania, a także poniesionych strat w siłach i środkach własnej marynarki wojennej, wojskach OPK oraz będących w dyspozycji dowódcy OW czasu "W", armia może przejść do obrony całością sił lub częściami.

Zgrupowanie i ugrupowanie operacyjne wojsk armii, OW i sił floty w celu przeprowadzenia operacji przeciwdesantowej tworzy się zgodnie z zamiarem jej przeprowadzenia z uwzględnieniem sytuacji taktyczno-operacyjnej i charakteru prawdopodobnego działania nieprzyjaciela.

Główne zgrupowanie obronne tworzy się na kierunkach, odcinkach i rejonach łatwo dostępnych do lądowania i prowadzenia działań przez desanty morskie nieprzyjaciela. Obok głównego zgrupowania tworzy się również inne przeznaczone do działania na mniej zagrożonych kierunkach.

Przyjęte ugrupowanie operacyjne w operacji przeciwdesantowej powinno stworzyć warunki do jej skutecznego prowadzenia zarówno z użyciem jak i bez użycia broni jądrowej przez wszystkie rodzaje sił zbrojnych i wojsk oraz umożliwić skuteczne wykorzystanie ich środków ogniowych.

W toku prowadzenia operacji przeciwdesantowej zgrupowania wojsk i ich ugrupowanie operacyjne powinno sprzyjać wzrostowi przeciwdziałania w miarę lądowania desantu morskiego nieprzyjaciela, odpowiadać warunkom wykonania manewru siłami i środkami w dowolnie zagrożonym kierunku oraz wykonania na nieprzyjaciela który włamał się w obronę przeciwdesantową zdecydowanych kontrataków i przeciwuderzeń.

Ugrupowanie wojsk armii w operacji przeciwdesantowej będzie składało się z sił i środków przeznaczonych do niszczenia desantu morskiego nieprzyjaciela, zgrupowania przeznaczonego do prowadzenia walki z siłami jego operacyjnego zabezpieczenia oraz innymi jego zgrupowaniami i może składać się z:

- pierwszego rzutu operacyjnego w skład którego mogą wchodzić: dwie-trzy dywizje, BOW, jedna-dwie brygady WOP, siły i środki OPK i jednostki szkoleniowe i ochrony OW;
- drugiego rzutu operacyjnego w składzie dwóch-trzech dywizji;
- odwodów ogólnych armii przewidzianych do walki z desantami powietrznymi nieprzyjaciela w składzie pułku wojsk obrony wewnętrznej OW, pułków MO oraz innych sił i środków będących w dyspozycji OW czasu "W";
- zgrupowania wojsk raketowych i artylerii armii OPK, MW i samodzielnych dywizjonów artylerii OW;
- zgrupowania wojsk obrony przeciwlotniczej;
- odwodów specjalnych: przeciwpancernych, inżynieryjnych, chemicznych, oddziałów zaporowych i niszczeń, przybrzeżnomorskich oddziałów minowania i innych w zależności od potrzeb.

Biorąc pod uwagę specyficzne warunki wybrzeża morskiego układ rubieży, rejonów i pozycji obrony przeciwdesantowej będzie się charakteryzował brakiem ciągłego frontu i niejednorodnym stopniem rozbudowy.

Obrona przeciwdesantowa będzie polegała na utrzymaniu najważniejszych odcinków /rejonów/ na kierunkach prawdopodobnego lądowania desantów morskich w powiązaniu z wysoką aktywnością i manewrowością jej elementów ugrupowania.

Najuporczywiej utrzymuje się rejon bazowania sił marynarki wojennej, porty i odcinki dogodne do wysadzania desantów morskich nieprzyjaciela. Na pozostałych kierunkach organizuje się obserwacje i patrolowanie, ustawia zapory inżynieryjne i przygotowuje się pojedyncze batalionowe rejon obrony, kompanijne i plutonowe punkty oporu, które to pododdziały obsadzają tylko w przypadku zagrożenia wysadzeniem desantów morskich nieprzyjaciela. Obowiązkowo rozbudowuje się główny pas obrony oraz jedną-dwie ~~zręby~~ armijne rubieże obrony.

Główny pas obrony na kierunku największego zagrożenia lądowaniem desantu morskiego nieprzyjaciela rozbudowuje się w trzy-cztery pozycje, a na mniej zagrożonych odcinkach w jedną-dwie pozycje. Przedni skraj głównego pasa obrony w zależności od zamiaru przeprowadzenia operacji przeciwdesantowej, charakteru terenu i warunków nawigacyjnych w przybrzeżnym akwenie może bezpośrednio na brzegu lub w niewielkiej od niego odległości.

W przypadku odsunięcia przedniego skraju obrony w głąb lądu organizuje się pozycję przednią.

Pierwszą armijną rubież obrony rozbudowuje się w jedną-dwie pozycje i może być obsadzana przez czołowe pułki drugorzutowych dywizji i różnego rodzaju odwody armijne, OW lub wycofujące się wojska pierwszego rzutu operacyjnego.

Na kierunkach największego zagrożenia desantem morskim nieprzyjaciela rozbudowuje się pośrednią rubież obrony. Wykorzystać ją można jako rubież wyjściową do wykonania przeciwuderzenia przez

drugi rzut operacyjny. Poza tym rozbudowuje się rubieże ogniowe dla czołgów, BWP, odwodów przeciwpancernych i minowania, oddziałów zaporowych i innych w zależności od potrzeb.

Obronę przybrzeżnych wysp, baz morskich i innych ważnych obiektów na wybrzeża organizuje się w sposób okrężny.

Uderzenia jądrowe w operacji przeciwdesantowej wykonuje się w celu zniszczenia środków napadu jądrowego oraz sił głównych desantu morskiego nieprzyjaciela w rejonach załadowania i lądowania oraz na trasach przemarszu.

W zależności od zasięgu obiektami uderzeń jądrowych mogą być:

- systemy broni precyzyjnej;
- środki przenoszenia broni jądrowej;
- wojska desantu morskiego i powietrznego nieprzyjaciela w rejonach ześrodkowania;
- środki desantowo-transportowe, a zwłaszcza duże okręty na morzu, w rejonach taktycznego rozwinięcia i przeładowywania sił i środków na okręty desantowe, a także okręty wsparcia ogniowego;
- baza sił lądowania oraz siły główne desantu morskiego wysadzone na brzeg.

Uderzenia jądrowe należy ściśle zsynchronizować z systemem porażenia ogniowego oraz zapór i zagród przeciwdesantowych.

System porażenia ogniowego w operacji przeciwdesantowej organizuje się z uwzględnieniem wykonania uderzeń ogniowych wszystkimi posiadanymi środkami rażenia w celu zadania maksymalnych strat desantem morskim i powietrznym nieprzyjaciela.

Porażenie ogniowe składa się z precyzyjnie zaplanowanych uderzeń wojsk raketowych armii, sił i środków OW czasu "W", lotnictwa, a także nadbrzeżnych oddziałów raketowo-artyleryjskich. Wykonuje się je metodą:

- zmasowanych i ześrodkowanych uderzeń ogniowych na najważniejsze zgrupowania desantu;

- ruchomych ogni zaporowych na najbardziej zagrożonych kierunkach podchodzenia zespołów desantowych nieprzyjaciela do brzegu;

- stałych ogni zaporowych na linii brzegowej i w głębi obrony;

- ogniem czołgów i artylerii na wprost, a także przeciwpancernych i przeciwlotniczym ze wszystkich innych środków.

Uderzenia ogniowe przygotowuje się na prawdopodobne rejony ześrodkowania sił i środków desantowo-transportowych, punkty załadowania desantu na okręty, rejony taktycznego rozwinięcia i przeładowania wojsk nieprzyjaciela z transportowców i promów na okręty desantowe i środki amfibijne oraz podczas podchodzenia ich do punktów lądowania.

W miarę zbliżania się desantu morskiego do brzegu powinna wzrastać intensywność ognia.

Wydzielone siły i środki do strzelania na wprost, pododdziały i oddziały czołgów oraz przeciwpancernych pocisków kierowanych powinny znajdować się w gotowości do zajęcia zawczasu przygotowanych wysuniętych stanowisk i rubieży ogniowych w celu niszczenia sił desantu morskiego nieprzyjaciela, w tym czołgów i transporterów opancerzonych pływających podchodzących do brzegu.

System zapór w operacji przeciwdesantowej składa się z morskich zagród minowych ustawianych w rejonach wyjścia oddziałów desantowych nieprzyjaciela, na trasach ich przejścia, w rejonach taktycznego rozwinięcia i podchodzenia do brzegu, a także z przeciwdesantowych, przeciwpancernych i przeciwpiechotnych pól minowych ustawianych w wodzie, na brzegu i w głębi obrony. Zapory ustawia się w celu zadania nieprzyjacielowi jak największych strat, ograniczenia mu manewru podczas podchodzenia do brzegu, obniżenia tempa wysadzania jego wojsk na przyczółek oraz stworzenia dogodnych wa-

runków do niszczenia go kontratakami i przeciwuderzeniami broniących się wojsk. Zapory przeciwdesantowe w wodzie na głębokości powyżej 5 m ustawia się siłami i środkami marynarki wojennej, a na mniejszej głębokości wojskami inżynieryjnymi armii, nadmorskiego okręgu wojskowego i marynarki wojennej.

Organizując system zapór w operacji przeciwdesantowej należy pamiętać o zabezpieczeniu zavród przeciwdesantowych w czasie przypływów, odpływów i sztormów. Należy pamiętać o szerokim stosowaniu naziemnych oddziałów zaporowych, artyleryjskich i lotniczych środków minowania manewrowego w rejonach dogodnych do wysadzania i przy blokowaniu wysadzonych wojsk desantów morskich nieprzyjaciela.

Wojskami wydzielonymi do udziału w operacji przeciwdesantowej dowodzi dowódca ogólnowojskowy /frontu, armii, OW/. Siły i środki marynarki wojennej, a także inne uczestniczące w operacji przeciwdesantowej na czas jej prowadzenia podporządkowuje się dowódcy ogólnowojskowemu.

Dowodzenie siłami i środkami floty /flotylii/ w operacji przeciwdesantowej realizuje się z punktów dowodzenia frontu lub armii na które wysyła się grupy operacyjne ze sztabu floty lub flotylii.

Organizując dowodzenie należy konkretnie ustalić kto, gdzie, kiedy i jakimi siłami ma dowodzić w poszczególnych etapach operacji.

W przypadku kiedy front /armia/ prowadzi operację zaczepną poza obszarem własnego kraju, obronę wybrzeża morskiego organizuje dowódca okręgu wojskowego czasu "W", który to z tytułu zajmowanego stanowiska jest odpowiedzialny za realizację tych przedsięwzięć,

4. Właściwości przygotowania obrony przeciwdesantowej wybrzeża

morskiego.

Przygotowanie operacji przeciwdesantowej obejmuje: organizację operacji /powzięcie decyzji, postawienie zadań bojowych, organizację współdziałania/, wszechstronnego zabezpieczenia i dowodzenia, planowanie operacji; utworzenie zgrupowania obronnego wojsk, sił floty i ich ugrupowania operacyjnego, zajęcie obrony, zorganizowanie jądrowego i ogniowego porażenia nieprzyjaciela; rozbudowę inżynierską pasa obrony; organizację i prowadzenie pracy partyjno-politycznej; przeprowadzenie kontroli gotowości obrony, a także inne zamierzenia.

Przygotowanie operacji przeciwdesantowej rozpoczyna się z chwilą otrzymania zadania, a niejednokrotnie z momentem wykrycia przygotowań przeciwnika do wykonania powietrzno-morskiej lub morskiej operacji desantowej na nasze wybrzeże.

Organizując operację przeciwdesantową dowódca armii analizuje zadanie; dokonuje kalkulacji czasu i ocenia sytuację, zwracając szczególną uwagę na ustalenie możliwych dostępnych kierunków, odcinków i rejonów na wybrzeżu morskim dogodnych do działania desantów morskich i powietrznych nieprzyjaciela, a także warunków nawigacyjnych w strefie wód przybrzeżnych. Dysponując odpowiednią ilością czasu obowiązkowo przeprowadza się rekonesans.

Podjmując decyzję do operacji przeciwdesantowej dowódca określa:

- zamiar działania w którym ustala: rejon skupienia głównego wysiłku, sposób wykonania uderzeń na desant morski w rejonach jego ześrodkowania i załadowania, podczas przejścia morzem, lądowania i prowadzenia walki na brzegu, układ jądrowego i ogniowego porażenia nieprzyjaciela, zgrupowania i ich ugrupowanie operacyjne;

- zadania dla pierwszego i drugiego rzutu operacyjnego, sił floty, wojsk raketowych i artylerii, obrony powietrznej kraju;
- główne problemy współdziałania;
- organizację wszechstronnego zabezpieczenia;
- organizację dowodzenia.

Ponadto należy określić:

- przebieg przedniego skraju obrony i rubieży obronnych;
- przydział rakiet jądrowych i konwencjonalnych;
- wysiłek lotnictwa frontowego i armijnego;
- zadania wykonywane siłami przełożonego w pasie armii;
- zadania sąsiadów i linie rozgraniczenia;
- zadania wykonywane siłami floty;
- czasy gotowości wojsk do obrony przeciwdesantowej oraz miejsca i terminy rozwinięcia SD.

Operację przeciwdesantową planuje się na podstawie decyzji dowódcy armii zgodnie z otrzymanym zadaniem, prawdopodobnymi kierunkami lądowania i prowadzenia działań przez desant morski nieprzyjaciela i wariantami jego działania w poszczególnych etapach operacji.

Szczegółowo należy planować działania w etapie w którym chcemy wykonać główne uderzenie na desant morski nieprzyjaciela i zadać mu jak największe straty.

Niezależnie od tego we wszystkich przypadkach należy szczegółowo planować działania wojsk w okresie przeciwdziałania lądowaniu desantu morskiego i powietrznego nieprzyjaciela.

Planowanie operacji przeciwdesantowej odbywa się w sztabie armii /OW/ we współdziałaniu z flotą /flotyllą/, z udziałem grup operacyjnych sztabów związków operacyjnych i taktycznych współdziałających rodzajów sił zbrojnych i wojsk.

W czasie przygotowania operacji przeciwdesantowej uwzględnia się rozwiązania ujęte w "Planach obrony wybrzeża morskiego" opracowanych w czasie pokoju.

Podczas planowania opracowuje się plan operacji przeciwdesantowej, którego podstawę stanowi decyzja dowódcy opracowana na mapie 1:200 000 wraz z legendą. Niezależnie od tego opracowuje się plany:

- działań bojowych lotnictwa;
- wykorzystania sił i środków floty /flotylli/;
- plan działania WRiA;
- obrony przeciwlotniczej;
- współdziałania;
- zabezpieczenia politycznego oraz inne w zależności od potrzeb.

Dokumenty te wchodzi w skład planu operacji przeciwdesantowej.

Organizując operację przeciwdesantową na wybrzeżu morskim główny wysiłek należy skierować na zdecydowane ześrodkowanie działania sił i środków na kierunkach najbardziej dostępnych lądowaniem desantów morskich planując w tym celu manewr siłami i środkami z innych kierunków mniej zagrożonych na bardziej zagrożone.

Na najbardziej zagrożonych kierunkach działaniem desantów morskich nieprzyjaciela obroną przeciwdesantową należy organizować szczególnie starannie, wydzielając do tego większość sił i środków. Na innych kierunkach należy wydzielać ograniczoną ilość sił, a na kierunkach i odcinkach gdzie lądowanie desantów jest mało prawdopodobne organizuje się tylko patrolowanie, obserwację i rozpoznanie. Wykorzystuje się do tego celu między innymi głównie siły brygad WOP rozmieszczonych na brzegu oraz ośrodki szkolne i pododdziały ochronne.

Współdziałanie w operacji przeciwdesantowej organizuje ten dowódca, któremu powierzono przeprowadzenie operacji. Organizując współdziałanie określa się sposób wykonania poszczególnych zadań, uzgadnia się: wspólne ~~szk~~ działanie sił i środków biorących udział w operacji przeciwdesantowej, czyli wydzielonych wojsk frontu, armii lotnictwa, OPK, MW i innych podczas wykonywania głównego uderzenia na desant morski i siły zabezpieczające jego działania; sposób działania wojsk armii /OW/ z siłami floty i lotnictwa w celu zniszczenia desantu nieprzyjaciela w rejonach jego ześrodkowania, podczas przejścia morzem, w początkowej fazie rozwijania jego sił i środków do lądowania i podczas prowadzenia działań na brzegu; sposób osłony wojsk armii od uderzeń lotnictwa nieprzyjaciela; sposób osłony radioelektronicznej, a także organizację innych rodzajów operacyjnego zabezpieczenia i dowodzenia. Szczegółowo ustala się sposób wymiany informacji, rozpoznania swoich sił i środków na morzu i na brzegu, jednolity system powiadamiania i ostrzegania oraz określania i wskazywania celów.

Do czasu rozpoczęcia operacji przeciwdesantowej należy starannie przygotować dowództwa, sztaby i wojska biorące w niej udział. Należy przewidzieć i w miarę możliwości przeprowadzić wspólne ćwiczenie, ukompletować do pełnych stanów pododdziały, oddziały i związki taktyczne i wyposażyć je w niezbędne środki materiałowe.

Operacyjne rozwinięcie sił floty uczestniczącej w operacji przeciwdesantowej należy zakończyć z chwilą rozpoczęcia tworzenia poszczególnych zgrupowań obronnych do czasu rozpoczęcia operacji desantowej przez nieprzyjaciela i organizacji obrony wybrzeża morskiego na głównych kierunkach dogodnych do lądowania i prowadzenia działań.

Dużą uwagę należy zwrócić na zachowanie skrytego zajmowania rejonów obrony w celu wprowadzenia w błąd nieprzyjaciela co do składu i rozmieszczenia poszczególnych zgrupowań obronnych.

5. Właściwości prowadzenia obrony przeciwdesantowej przez wojska
armii we współdziałaniu z siłami morskimi, lotnictwem oraz
wojskami OTK.

Operację przeciwdesantową rozpoczyna się z chwilą stwierdzenia przygotowywania się nieprzyjaciela do operacji desantowej. Wszechstronne rozpoznanie prowadzone przez wszystkie rodzaje sił zbrojnych powinno na czas wykryć przygotowania sił morskich i powietrznych nieprzyjaciela do wykonania operacji desantowej na wybrzeże PRL.

Z chwilą wykrycia zamiarów nieprzyjaciela wskazujących na przygotowywanie się wojsk do operacji desantowej, dowódca obrony przeciwdesantowej powinien wzmocnić system rozpoznania radioelektronicznego i obserwacji na wybrzeżu, a wojskami pierwszego rzutu operacyjnego przystąpić do zajmowania rejonów obrony na linii brzegowej.

Jednocześnie zgodnie z planem wyższego szczebla /frontu, floty/ zespoły uderzeniowe sił morskich i lotnictwa dalekiego zasięgu przystępują do bezpośredniego zwalczania sił desantowych nieprzyjaciela w jego bazach morskich i rejonach załadowania.

W ramach obrony przeciwdesantowej na wybrzeżu morskim walkę z siłami powietrznymi i morskimi, a także z desantami nieprzyjaciela podejmują wydzielone zespoły uderzeniowe okrętów nawodnych i podwodnych, lotnictwo dalekiego zasięgu, floty oraz lotnictwo i wojska raketowe frontu wykonując uderzenia raketowo-jądrowe i lotnicze na bazy morskie, lotnicze, rejony koncentracji wojsk desantowych, środki transportu oraz oddziały desantowe idące w kierunku rejonów lądowania.

Z chwilą podejścia zespołów desantowych na odległość zasięgu sił i środków elementów ugrupowania zgrupowania przeznaczonego do obrony przeciwdesantowej wojska raketowe armii jak i dywizji we współdziałaniu z jednostkami MW oraz grupami uderzeniowymi sił morskich wykonują uderzenia na siły główne desantu morskiego, na duże zespoły transportowców desantowych i oddziały okrętów wsparcia ogniowego.

Po rozpoznaniu głównych kierunków działania desantu morskiego nieprzyjaciela, zespoły minowania manewrowego MW stawiają dodatkowo zagrody minowe w morzu, a wojska OPK we współdziałaniu z lotnictwem myśliwskim oraz oddziałami obrony przeciwlotniczej prowadzą intensywną walkę z lotnictwem nieprzyjaciela odpierając ich zmasowane naloty.

W przedstawionej sytuacji związki taktyczne i oddziały pierwszego rzutu obrony przeciwdesantowej powinny w porę być powiadamiane i wejść w ukrycia aby maksymalnie uniknąć skutków uderzeń lotnictwa oraz raket i ognia artylerii okrętowej nieprzyjaciela.

Łądowanie desantu morskiego nieprzyjaciela może być poprzedzone wysadzeniem desantu powietrznego znaczenia operacyjnego w głębi obrony wybrzeża. W celu jego lokalizacji i rozbicia dowódca powinien skierować odwody ogólne i przeciwdesantowe składające się z sił MO, wojsk obrony wewnętrznej oraz ośrodków szkolenia.

W przypadku lądowania desantów taktycznych w pobliżu linii brzegowej, zbliżaniu się oddziałów okrętów wsparcia ogniowego, sił trałowych i desantowych, artyleria związków taktycznych pierwszego rzutu operacyjnego i środków obrony przeciwlotniczej we współdziałaniu z wojskami OPK zwalczają środki transportu powietrznego w czasie przelotu i lądowania oraz wykonują dalekie napady ogniowe na okręty desantowe, trałowe i zespoły wsparcia ogniowego.

Dowódcy związków taktycznych i oddziałów w tym okresie wzmacniają obronę na najbardziej zagrożonych odcinkach wybrzeża wykonując manewr wojskami z odcinków nie atakowanych, a także wykorzystują odwody specjalne. Bardzo ważnym zadaniem wojsk obrony przeciwdesantowej jest niszczenie i obezwładnianie środków dowodzenia. Siły i środki oddziałów walki radioelektronicznej obrony przeciwdesantowej, OPK, MW powinny za wszelką cenę dążyć do obezwładnienia okrętów dowodzenia oraz punktów dowodzenia rozwiniętych na brzegu, z których odbywa się kierowanie lądowaniem i walką na opanowanych przyczółkach.

W walce z lądującym desantem nieprzyjaciela główną rolę odgrywa ogień przeciwpancerny i przeciwkutrowy. Dlatego też, aby go wzmocnić należy odwody przeciwpancerne pułków i dywizji pierwszego rzutu operacyjnego wysuwać na przedni skraj, gdzie we współdziałaniu z pododdziałami piechoty i czołgów, oddziałami zaporowymi i morskimi oraz oddziałami minowania manewrowego zwalczają siły desantu morskiego na wodzie i plaży.

W przypadku włamania się desantu morskiego nieprzyjaciela w głąb obrony przeciwdesantowej pododdziały i oddziały powinny główny wysiłek skupić na utrzymaniu baz morskich, portów stałych stanowisk artylerii nadbrzeżnej oraz innych ważnych obiektów rozmieszczonych na linii brzegowej.

Zgrupowania wojsk desantu morskiego, które przerwały pierwszą rubież obrony niszczy się uderzeniami jądrowymi, ogniem artylerii, a także kontratakami i przeciwuderzeniami.

Kontrataki wykonuje się wcześniej niż w normalnych warunkach w miarę możliwości wzdłuż linii brzegowej w skrzydła nacierającego nieprzyjaciela w celu odcięcia dopływu jego kolejnych sił i stworzenia warunków do pobicia go częściami.

W przypadku przełamania taktycznej strefy obrony przeciwdesantowej wykonuje się przeciwuderzenie drugim rzutem operacyjnym.

Celem działania przeciwuderzających wojsk powinno być odcięcie głównych sił desantu morskiego od morza, rozbicie ich i niedopuszczenie do połączenia się z desantem powietrznym, a następnie okrążenie i zniszczenie w rejonie opanowanego przyczółka. Ugrupowanie bojowe wojsk do przeciwuderzenia zależy będzie od wielkości przyczółka, pojemności kierunków do prowadzenia natarcia wzdłuż wybrzeża oraz możliwości przeciwuderzających wojsk.

Przeciwuderzenia powinny być poprzedzone uderzeniami jądrowymi, wojsk raketowych, lotnictwa oraz okrętowych grup uderzeniowych MW.

Obrona przeciwdesantowa wybrzeża morskiego stanowi jeden ze specyficznych elementów obrony terytorium kraju. Specyfika ta wynika z charakteru zagrożenia granicy morskiej i warunków wojskowo-geograficznych Morza Bałtyckiego.

Przeprowadzona analiza wspólnych ćwiczeń wykazała, że w obronie przeciwdesantowej na wybrzeżu morskim główną rolę będą odgrywały wojska lądowe w ścisłym współdziałaniu z innymi rodzajami sił zbrojnych.

LITERATURA:

1. Regulamin walki wojsk lądowych SZ PRL cz. I /dywizja, pułk/.
Wyd. MON, Warszawa 1985 r., nr bibl. PF 21910.
2. Biuletyn Informacyjny nr **IX** 2/151/. Wyd. MON 1987 r., Warszawa
3. Schematy: "Obrona wybrzeża merskiego", nr bibl. 08035.

Wykonano w 5 egz.

Egz.nr 1-5 - Bibl. Tajna

Wykonał: ppłk BIEŻUNSKI /tel. 13042/

Druk: W.R. dnia 1989-09-20

Nr ks.masz.: 052/KSO/89

